

Pandemija
koronavirusa
po svetu

Spoštovani bralci Misijonskih obzorij,

za nami je letošnja Krištofova nedelja, ki je potekala v znamenju ukrepov in predpisov, ki jih izdajata Narodni inštitut za javno zdravje in Škofovska konferenca Slovenije. V prejšnji številki je bilo obsežno poročilo vseh prošelj in zahval za vozila, ki so jih misijonarji že prejeli. Prihajajo pa vedno nove prošnje. Od nas vseh je odvisno, koliko prošelj bo lahko odobrenih. Z našimi darovi zagotavljamo misijonarjem nujno potrebna vozila in jim s tem veliko pripomoremo, da lažje opravljajo svoje delo.

Koronavirus COVID-19 še naprej kroji naš običajen način življenja, ki se je v zadnjih mesecih zelo spremenil. Podobno je tudi drugod po svetu in praktično je nemogoče potovati med celinami. Mnogi misijonarji, ki bi letos prišli na dopust ali zdravljenje, so morali ostati in čakajo na priložnost, da se bodo ukrepi za potovanje spustili.

V tej številki nam misijonarji in misijonarke s svojimi prispevki obširno in pretresljivo poročajo, kako preživljajo in živijo sredi pandemije. Posledice so že vidne in so izredno hude in daljnosežne. Kar se v tem času ni uspelo narediti, bo zaznamovalo naslednje mesece in leta. V razvitih državah

že nastajajo težave z odpuščanjem delovne sile in s tem je povezano naraščanje revščine. Vedno več je takih, ki se ne morejo preživljati in so odvisni od državne pomoči. V revnih državah se revščina spreminja v skrajno revščino in s tem borbo za preživetje. Največjo težavo občutijo ljudje pri izolaciji, saj ko ostajajo doma, si ne morejo priskrbeti niti hrane.

Brazilijska je v zadnjih tednih zelo pogosto omenjena. To je druga država z največjim številom okuženih in smrtnih žrtev. Naše misijonarke v Braziliji obširno poročajo, kako živijo v takih okoliščinah; njihovo poročilo nam kaže na težave, ki jih pandemija prinaša na vseh področjih. Trudijo se, da so ljudem blizu, da jih spremljajo in jim pomagajo. S svojim delom jim prinašajo upanje, da bodo iz preizkušnje izšli močnejši. Predsednik Brazilije pa s svojim ravnanjem zanika nevarnost pandemije in kljub velikemu številu obolelih in mrtvih daje prednost ekonomskemu napredku. Žrtve pandemije so le številke za statistiko. Človekovo življenje tako dobiva le ekonomsko in statistično vrednost.

V prispevku o poročilu Davida Beasleyja, vodje Svetovnega programa za hrano, lahko vidimo, kako hude posledice prinaša pandemija,

ki je v tem času pahnila v revščino preko 250 milijonov ljudi po svetu in prihaja obdobje lakote, kakršnega svet že zelo dolgo ni poznal. Nekateri jo imenujejo skrita in zahrbtna pandemija, ki pušča za sabo ne le smrtne žrtve, ampak tudi zdravstvene, psihološke in socialne žrtve.

Kaj narediti ob takih napovedih? Vsi smo odgovorni, da stopimo skupaj in vsak na svoj način nekaj prispeva. Tako kot zdravstveni delavci, ki se trudijo, da bi bolnike čimprej pozdravili, so naši misijonarji in misijonarke v prvih vrstah ne samo v spopadanju posledic, ampak tudi z duhovno pomočjo, s tolažbo in bližino. V prispevku Franca Sodja v rubriki misijonske zakladnice imenuje misijonarje tihe garače, ki sicer niso vsemogočni, so pa vztrajni in nepopustljivi pri opravljanju svojega dela. Zavedajo se tudi svojega poslanstva in prinašanja veselega sporočila tudi v brezupnih okoliščinah, zanašajo se na Božjo pomoč in previdnost, ki v težkih trenutkih krepi upanje. Tudi mi jim želimo stati ob strani. S svojo solidarnostjo lahko veliko naredimo. Bodimo jim v oporo pri njihovem poslanstvu.

Želim vam prijetno branje.

Pavle Novak CM

Katoliški misijoni | Groblje, Rim, Buenos Aires
1923-1987

Lado Lenček C.M.
urednik KM 1938-1987

Misijonska obzorja
POGLEJ PO SVETU

Izhajajo v Ljubljani
od 1987

MISIJSKO SREDIŠČE SLOVENIJE
SI-1000 Ljubljana, Kristanova 1, Slovenija
Tel.: 01/300 59 50,
E-mail: missio@rkc.si
http://www.missio.si
Uradne ure vsak dan od 8^h do 13^h.
Glavni urednik: Pavle Novak, CM
Pomočnica glavnega urednika: Tina Jež
Lektor: Jurij Devetak, CM

Odgovarja narodni ravnatelj za misijone:
Matjaž Križnar
Oblikovalec: Hanzi Tomažič
Grafična priprava: NEBIA, d. o. o.
Tisk: Para, d. o. o.
Naklada: 4850 izvodov
Če ni posebej omenjeno, so slike od avtorja
prispevka ali iz arhiva MSS.
ISSN 1318-4369

Misijonska obzorja izhajajo šestkrat letno.
Priporočeni dar za posamezni izvod je 1,50 EUR.
Celoletni prispevek za MO za leto 2020: 9 EUR, za Evropo
12 EUR, avionska za Ameriko in drugod je 20 USD, 25 CAD.
Vplačila nakazujte na transakcijski račun MSS,
Kristanova 1, Ljubljana, namen nakazila: dar za tisk MO,
št. transakcijskega računa pri NLB:
SI56 0201 4005 1368 933.
Slika na naslovnici: V večjih mestih na Madagaskarju je
nošnja zaščitnih mask obvezna

Simpozij v Rimu: Redovnice v prvih frontnih vrstah

PIŠE MATIJA NARED

Callista Gingrich, ameriška veleposlanica pri Svetem sedežu, in Sally Axworthy, britanska veleposlanica pri Svetem sedežu, sta 23. junija organizirali virtualni spletni simpozij v čast redovnicam, ki v Cerkvi služijo najrevnejšim in najbolj ranljivim. Namen dogodka je bil izpostaviti žrtvovanje redovnih sester. "Mnoge namreč," je poudarila ameriška veleposlanica, "so se žrtvovale do konca, ko so skrbele za druge«. In zato je treba, kot je povedala, ohraniti in počastiti spomin nanje.

Obe veleposlanici izjemno cenita delo redovnic. Ameriška veleposlanica jih je v uvodnem govoru predstavila kot »neopevane junakinje katoliške Cerkve«, katerih delo in naporji so velikokrat premalo cenjeni in neopaženi, in za katere velja, da so resnične učiteljice, podjetnice, zdravstvene delavke in humanitarke v prvih frontnih linijah po vsem svetu. Britanska veleposlanica je v svojem govoru povedala, da nadvse ceni in spoštuje delo tako ženskih kot moških redovnih ustanov, ki skrbijo za najbolj ranljive člane družbe. Ljudem po vsem svetu, ki imajo zelo malo druge podpore, zagotavljajo nujne storitve in to velikokrat z velikimi napori, stroški in žrtvami, brez da bi to svoje delo »obešali na veliki zvon«. Ob enem je v svojem uvodnem govoru tudi dejala, da je bilo zanje eno velikih odkritij, ko je spoznala veliko delo, ki ga opravljajo redovniki in redovnice po vsem svetu, pa naj bo v bolnišnicah, pri skrbi za žrtve trgovine z ljudmi ali kje drugje.

Simpozij sovpada s časom, ko se veliko ljudi sooča s izjemnimi težavami, ki jih prinaša pandemija Covid-19. In tudi v takšnih okoliščinah redovnice še naprej neutrudno pomagajo pri izzivih, kot so brezposelnost, revščina in preskrba s hrano. Namen simpozija pa je, kot je nakazala ameriška veleposlanica, da poudari točno to: »Redovnice so ene najbolj učinkovitih in tudi najpomembnejših sodelavk, kar

jih imamo. Sestre imajo pogosto izjemno razumevanje družbenih, gospodarskih in političnih razmer v pokrajinah, kjer delujejo.« Veleposlanica je poudarila tudi, da so sestre pogosto zadnji svetilnik upanja za milijone ljudi, ki bi bili drugače brez glasu. Njihova služba sega od razseljenih in obupanih vse do krajev, kjer ne pridejo blizu niti vladni naporji niti delovanje

in pri pomoči žrtvam trgovine z ljudmi, ki, kot je povedala britanska veleposlanica, predstavljajo sestrsko moralno držo nesebičnega služenja ljudem, ki pomoč najbolj potrebujejo. Povejmo še, da trenutno na svetu pri skrbi za najrevnejše deluje približno 650.000 katoliških sester redovnic, ki nudijo sestrsko in materinsko oskrbo najpotrebnejšim. Mnoge od teh delujejo »v prvih frontnih vrstah« tudi v misijonih.

Ne pozabimo: čeprav se cerkvena zgodovina prvenstveno naslanja na papeže, kardinale, škofo in duhovnike, je dejstvo, da je obraz Cerkve ravno tako tesno povezan s pomočjo revnim, s pomočjo bolnim in lačnim, s pomočjo odrinjenim

humanitarnih organizacij. Angleška veleposlanica pa je opozorila na to, da so sestre tudi neverjetno delavne, da jasno opažajo potrebe in da nanje tudi odgovarjajo ter kljub težavam vztrajajo na konfliktnih področjih. Na simpoziju so sodelovale tudi tri redovnice, ki delujejo na področju izobraževanja, človekovih pravic

in zapostavljenim, s pomočjo neizobraženim ... In tu stoji Cerkev na ramenih sester redovnic.

Na simpoziju je bilo omenjeno, da sestre služijo tam, kjer si nihče drug ne upa. Nekdo pa je to povedal še bolj natančno, in sicer da gredo sestre pomagat tja, kamor si še angeli ne upajo stopiti. In prav je imel.

Raziskovalec **dr. Marko Frelih**

POGOVARJAL SE JE PAVLE NOVAK

V mesecu oktobru 2019 je v zavodu sv. Stanislava v Šentvidu pri Ljubljani potekal misijonski simpozij. Med predavatelji je bil tudi dr. Marko Frelih, kustos v Slovenskem etnografskem muzeju v Ljubljani. Predaval je o svojih izkušnjah z misijonskimi zbirkami, saj je v muzeju odgovoren za afriško in ameriško materialno dediščino. S pogledom v preteklost odkriva tudi način življenja v času, ko sta živela npr. božji služabnik škof Baraga v Ameriki in misijonar Ignacij Knoblehar v Afriki.

Kako bi nam na kratko razložili delo muzejskega kustosa za afriške in ameriške zbirke?

Kot odgovorni kustos moram skrbeti za primerno stanje predmetov v depoju in v razstavnih hiši. Zelo pomembno delo pa je predvsem dokumentiranje in raziskava zgodovinskega, kulturnega in duhovnega konteksta posameznega predmeta. Ker delam v muzeju, moram rezultate raziskav predstaviti širši javnosti v obliki razstav, publikacij in predavanj.

Na vašem oddelku imate tudi kar precej predmetov misijonarjev Knobleharja in Barage, kako so prišli do muzeja?

Leta 1837 je misijonar Friderik Baraga Deželnemu muzeju za Kranjsko v Ljubljani podaril zbirko različnih predmetov ljudstev Očipve in Otava iz območja Velikih jezer v Severni Ameriki. Baragova zbirka je najstarejša neevropska zbirka v Sloveniji in je pomembna, ker je misijonar sam dokumentiral celotno gradivo z izrazi, ki so jih za posamezen predmet uporabljali domačini. Svojemu velikemu duhovnemu vzorniku je sledil misijonar dr. Ignacij Knoblehar, ki je leta 1850 v Ljubljano pripeljal okoli tristo predmetov iz južnega Sudana. Knoblehar je takoj ob prihodu v domovino organiziral javno predstavitev gradiva in lahko govorimo o prvi afriški razstavi na Slovenskem. Oba misijonarja sta želela svojim rojakom približati tuje kulture skozi materialni svet, pokazati razlike in tudi podobnosti.

Ob preučevanju teh predmetov dobimo vpogled v kulturo ter običaje določenega časa in kraja, kakšne ugotovitve ali vzporednice odkrivате? Kolikšen je prispevek naših misijonarjev pri seznanjanju Slovencev z oddaljenimi ljudstvi, njihovimi deželami in običaji v preteklosti?

Doktrina misijonskega dela se je od Baragovih časov do danes zelo spremenila, saj so se v skoraj dvestotih letih zgodile številne družbene spremembe na vseh kontinentih. Vzporednice vidim predvsem v potrebi, da slovenski misijonarji ohranjajo tesen stik z domovino. Slovenci so bili od nekdaj naklonjeni misijonskemu delu in pripravljeni pomagati tistim, ki so pomoči najbolj potrebni. Že Baraga je čutil dolžnost, da svojim rojakom čimbolj približa delo v misijonu s pisanjem člankov in z objavo knjige o severnoameriških ljudstvih. Knjiga je v slovenščini izšla leta 1837. Podobno je deloval tudi Knoblehar in leta 1850 je izšla priredba njegovih dnevniških zapisov o potovanju po Belem Nilu. V 19. stoletju so bili Slovenci dobro

seznanjeni z delom misijonarjev v Severni Ameriki in na območju severnega in južnega Sudana. Veliko zaslug pri tem je imel duhovnik Luka Jeran, ki si je zelo želel postati misijonar, šel je dvakrat na pot proti Sudanu pa so mu težave z zdravjem prekrižale načrte. Zato je kot urednik časopisa *Zgodnja Danica* marljivo skrbel za redno objavljane misijonskih novic. Ob tem naj poudarim, da so prispevke slovenskih misijonarjev objavljali tudi v nemščini na Dunaju v rednih poročilih misijonskih družb. Članki v *Zgodnji Danici* so dragocen vir podatkov o tujih kulturah, s katerimi so se srečavali naši misijonarji predvsem v drugi polovici 19. stoletja in vse do začetka 20. stoletja. Med obema vojnoma pa je sledil izjemen razvoj misijonskega tiska. Lazaristi so bili vodilni v publicistiki, saj so imeli v svojem misijonskem središču v Grobljah pri Domžalah sodobno tiskarno, kjer so tiskali revijo *Katoliški misijoni*, *Misijonski koledar* in zbirko *Misijonska knjižnica*. Za objavo poročil iz Afrike je nekaj časa delovala celo *Zveza afriškega tiska*.

Slovenski jezuiti so imeli močno ekipo misijonarjev v Indiji in njihova poročila so bila objavljena v reviji *Glasnik Srca Jezusovega* ter v prilogi *Bengalski misijonar* s privlačnimi prispevki s področja geografije, zgodovine in veroslovja v Indiji. Podobne vsebine je nazorno predstavila tudi zbirka Indijska knjižnica.

Med obema vojnoma je na Slovenskem delovala *Družba sv. Petra Klaverja za afriške misijone*, ki je bila vpeta v mednarodno mrežo s centralo v Rimu. Klaverjeva družba je slovela po mesečniku *Odmev iz Afrike*, za otroke in mladino so tiskali revijo *Zamorček*, vsako leto pa sta izšla še *Klaverjev misijonski koledar* in *Misijonski koledarček za mladino*. Na publiciranje se je osredotočila tudi Misijonska pisarna na Semeniški ulici 2 v Ljubljani. Uredništvo je vodil

Poglavarski stolček iz južnega Sudana. Fotografija Blaž Verbič, SEM.

Dr. Marko Frelj s svojo knjigo o Knobleharju, ki je izšla ob 200. obletnici rojstva velikega slovenskega misijonarja in raziskovalca Belega Nila. Fotografija Blaž Verbič, SEM.

profesor primerjalnega veroslovja na Teološki fakulteti, teolog in etnolog dr. Lambert Ehrlich, ki je veljal za osrednjo katoliško avtoriteto misijonskega delovanja na Slovenskem. Ehrlich je imel zelo dobre stike s tujino, zato so v Ljubljano prihajali tuji predavatelji, med drugim tudi dr. Paul Schebesta, znani misijonar, antropolog in raziskovalec ljudstva Bambuti v Kongu. Na svoje predavanje je leta 1933 prinesel okoli sto različnih afriških predmetov, ki so danes shranjeni v Slovenskem etnografskem muzeju. Medvojno organizacijo in propagando misijonskega delovanja je spremljala tudi laična oblika muzejskih razstav. Lazaristi so imeli razstavo predmetov iz Afrike in Azije v Grobljah, na Metelkovi ulici 1 so si ljudje v prostorih Klaverjeve družbe ogledali predmete različnih kultur afriškega kontinenta in Madagaskarja, ob jezuitski cerkvi sv. Jožefa na Zrinjskega cesti 9 v Ljubljani pa je bil v prostoru prizidka, desno od cerkvenega prezbiterja, vse do leta 1949 *Bengalski muzej*. Ko so bile misijonske zbirke v Ljubljani nacionalizirane, so končale v Federalnem

zbirnem centru, marsikaj dragocene pa je že prej izginilo v privatno last. Danes je glavnina gradiva misijonskih zbirk Klaverjeve družbe in Bengalskega muzeja shranjena v Slovenskem etnografskem muzeju.

Kakšen pomen imajo ti predmeti, nam kaj posebnega povedo?

Predmeti so pomemben vir za zgodovino organiziranja misijonskega delovanja pri nas, predvsem pa zelo zgovorno dokumentirajo delo slovenskih misijonarjev po svetu. V Slovenskem etnografskem muzeju kontinuirano že več kot deset let predstavljamo misijonsko gradivo in si ga prizadevamo vključiti v sodobne muzejske prakse. Raziskovalno delo poteka v sodelovanju z Muzejem krščanstva na Slovenskem v Stični. Skupaj smo širši javnosti v obliki razstav in publikacij predstavili Baragovo zbirko (*Spomin Velikih jezer*, 2010), zbirko Klaverjeve družbe (*Odmevi Afrike*, 2016), zbirko Paula Schebeste (*Baba wa Bambuti*, 2017), lansko leto pa smo se spomnili tudi Knobleharja in njegovih sodelavcev v Sudanu (*Slovenci ob Belem Nilu*, 2019).

V misijonski pisarni hranijo kar precej predmetov še drugih slovenskih misijonarjev, ki so jih prinašali iz različnih držav, kjer so delali ali še delujejo. Letos so nekateri predmeti vključeni v potujočo razstavo.

Obstaja kakšna možnost, da bi bili ti predmeti skupaj razstavljeni v etnografskem muzeju ali kje drugje?

Zaposleni v Misijonskem središču Slovenije so se lotili velike in zahtevne naloge, da v obliki gostujoče razstave širši javnosti predstavijo izjemno bogato zgodovino naših misijonarjev in misijonark po svetu. Razstava ponuja na ogled tudi zelo selektivni izbor predmetov iz različnih kontinentov, toda v Misijonskem središču imajo še ogromno gradiva, ki ga širša javnost sploh ne pozna. V središču, ali v njegovi neposredni bližini predlagam ureditev posebnega razstavnega prostora, kje bi lahko predvsem študentje iz sosednje Teološke fakultete spoznavali in preučevali zgodovino misijonske dejavnosti. Predlagam tudi bolj intenzivno sodelovanje z našim muzejem in z Muzejem krščanstva na Slovenskem. Oba muzeja lahko veliko pomagata pri strokovnem dokumentiranju zbirk, vsi skupaj pa potem poskrbimo tudi za izvedbo tematskih razstav kot npr. ob jubilejnih obletnicah slovenskih misijonarjev in misijonark, o posameznih misijonskih postajah ali pa npr. o različnih ljudstvih in njihovi kulturi.

Kaj bi sporočili našim bralcem?

Katere predmete naših misijonarjev si lahko ogledajo v vašem muzeju?

V Slovenskem etnografskem muzeju imamo na stalni razstavi predstavljen izbor predmetov iz Baragove in Knobleharjeve zbirke. Med Baragovimi predmeti so zelo zanimivi mokašini in nenavadna nosilnica za prenašanje otrok na hrbtu. Tudi krplje za hojo po snegu so izjemen eksponat. Iz Knobleharjeve zbirke smo izpostavili komplet sulic in poglavarški stolček, ki je služil tudi za vzglavnik. Vse bralke in bralce vabim v naš muzej, da ob Baragovi in Knobleharjevi zbirki še bolje spoznajo obdobje, ko smo Slovenci začeli odkrivati in spoznavati tuje kulture.

1970–3 Tihi garači

LETA 1976 PIŠE FRANC SODJA

Živimo v dobi brezkončnih razpravljanj. Je napredek; namesto z orožjem urejamo odnose s pogovorom; namesto da se nepoznani obsojamo, se najprej spoznajmo in odpravimo predsodke; namesto da se oddaljujemo zavarovani vsak v svojo trdnjavo lastnega 'prav', skušajmo najprej drug drugega poslušati in iskati resnico v dobroti in ljubezni. To je dialog. In res svet prihaja do spoznanja, da bomo težko dospeli do resnice brez dobre.

A kot vedno se tudi zdaj dogaja, da dialog lahko postaja gostobesedje. Že celo zgublja na svoji prvotni vrednosti ta beseda, ker je tolikokrat zlorabljen. Kolikokrat tako imenovani 'dialog' ni drugega kot umetno iskanje problemov, drobljenje in razpravljanje brez sklepov. Celó čisto navadno kritiziranje, sumničenje, obsojanje je včasih poimenovano kot dialog.

Lahko si mislimo, kako je pri duši misijonarju na terenu. Dan na dan se muči s praktičnim delom, z gorjupim občutkom, da ni kos nalogi, s strahom, da ga čas prehiteva in bogata žetev propada, ker niti fizično ne zmore nadčloveškega dela. Koliko njegovih nekdanjih tovarišev, duhovnikov in laikov pa razpravlja, kritizira, prihaja na dan s sijajnimi

domislicami, vrh vsega v zavesti, da je to dialog, ki bo rešil Cerkev.

Frančišek Ksaver je moral biti v podobnem položaju, ko je napisal žgoče pismo akademikom in mladim profesorjem na evropskih univerzah. Občutil je strahotno osamljenost in videl pred seboj tolike naloge Cerkve, ki terjajo tisoče delavcev. Oponesel jim je njihove talente, njihovo mladost in zdravje in jih rotiti, naj zapustijo nadišavljeno krščanstvo in pridejo za njim v misijone. Žal: v glavnem je bil glas vpijočega v puščavi.

Lažje je dialogirati, v prijetnem razgovoru urejati tudi apostolsko delo, kakor pa v potu svojega obraza in z delom svojih rok graditi Božje kraljestvo. Potrebno je eno in drugo. A biti mora res stvarno iskanje resnice in najboljših pastoralnih

potov. Konec koncev pa bodo reševali Božje kraljestvo garači v tihem, skromnem, trdem delu.

Zato je prišel čas, da damo našim misijonarjem ne le priznanje, ampak tudi vso oporo. Ni jih treba kovati v zvezde. Ljudje so kot mi. Imajo pa eno prednost, da ne govorijo veliko, pač pa veliko delajo. Ne bodo pa dolgo vzdržali brez naše molitvene, moralne in materialne podpore. In to smo jim dolžni.

Tudi misijonski dialog je potreben. Koliko stvari je že rešil in postavil na pravo mesto. Ko bi pred tristo leti bil pametno rešen obredni spor in bi ga tedaj spremenili v zrel dialog, bi danes ne stali z misijonskim delom tako na začetku. Dokaz, da je tudi dialog potreben; a biti mora dialog, ne cenen klepet »za čehljanje ušes«, kot drzno pravi sv. Pavel.

A danes je treba paziti na eno: da s pogovorom pridemo do sklepov in dejanj. Človek ima včasih vtis, da bi nekateri radi samo govorili in pri tem ostali. Predvsem bi radi vse staro obsojali, vse obrnili na glavo. Ko pa gre za to, naj pokažejo, kaj zmorejo, se umaknejo za kuliso »Božje volje in njegov čas«.

Danes je res treba optimističnih garačev, ki se znajo tudi pomeniti, pametno vzporejati in zastavljati delo, a ki vedo, da morajo predvsem delati in potem zaupati v moč milosti. Krščanska modrost narekuje, da postavimo vsako stvar na svoje mesto. In poštenost narekuje, da se s paradno besedo, pa naj bo to 'dialog' ali kaj podobnega, ne skrivamo v praktično brezdelje in prezremo one, ki nosijo »težavo dneva« in bremena Cerkve.

Mladini je treba pokazati, da eno dobro delo več velja kot deset modrih izrekov. Tako bo našla pot v svoje pravo življenje in bo znala častiti svojega Boga in delati za Božje kraljestvo ne s prekucijo, ampak v potu svojega obraza in z delom svojih rok.

Kaj bo s cesarjem, če Kitajci postanejo kristjani?

DRAGO KARL OCVIRK

Kitajski cesar ni bil zadovoljen s svojimi astronomi, ker niso znali natančno določiti koledarja. To pa je bilo še kako potrebno za izvajanje obredov, ki so morali biti usklajeni z dogajanjem na nebu, da bi bil na zemlji red. Za pomoč se je obrnil na učenjake iz jezuitske reda, ki so z zahodno astronomijo, matematiko in drugimi vedami prinesli tudi svojo vero.

Sicer je bilo že pred letom 1601, ko je v Peking prišel prvi jezuit, učenjak Matteo Ricci, nekaj poskusov, da bi misijonarji stopili na kitajska tla, vendar jim to ni uspelo, ker je bilo cesarstvo za tujce zaprto. Od sirskega in latinskega krščanstva – spomnimo se našega Odorika – ki sta se obetavno širila za časa mongolske vladavine v 13. in 14. stoletju, ni ostalo nič. Zatrle so jih kitajske dinastije, ki so pregnale Mongole.

Jezuiti so v Peking uspešno znanstveno delovali, vendar so jim kitajski in muslimanski astronomi zavidali in proti njim spletkarili. Leta 1764 so jih očrnili do te mere, da so bili obsojeni na smrt, a do izvršitve kazni ni prišlo. Med temi jezuiti je bil tudi plemeniti Ferdinand Avgustin Hallerstein (1703-1774) iz Ljubljane. Na dvoru je opravljal številne naloge v observatoriju, veliko pa je tudi potoval in zbiral podatke o deželi. S pomočjo statistike je ocenil število prebivalstva in njegov letni prirastek. Zaradi stisk in nadlog tako na Kitajskem kot v Evropi je število misijonarjev vztrajno upadalo in kmalu po njegovi smrti 1774 so jezuite ukinili tudi na Kitajskem.

Omeniti velja še enega slovenskega jezuita, Janeza Krstnika Mesarja (1673-1723), ki je na Kitajsko prispel že leta 1707. Ko je poskušal priti v kitajski protektorat Kočinčino, so ga na meji prijeli in obsodili na smrt. Vendar je bil pomiloščen in potem deloval v Tonkingu na severu Vietnama. Ko se je tam začelo preganjanje, je spet skušal priti na Kitajsko, a so ga ujeli in zaprli v mučilno kletko. Po desetih mesecih je v njej umrl.

Prevzemanje domače kulture
V času mongolske vladavine so sirski misijonarji širili vero med preprostim ljudstvom, ki je bilo prežeto z budizmom. Zato so jo poskušali izraziti z budističnimi pogledi, po katerih je življenje trpljenje. Ljudem je bil zato blizu trpeči Jezus. Jezuiti pa so tri stoletja kasneje nagovarjali visok družbeni sloj, ki je bil prežet s Konfucijevimi nauki. Ker so bili ti predvsem etične narave, so misijonarji poudarjali etične vidike evangelija, predvsem blagre in prilike, kot je tista o Usmiljenem Samarijanu, o nebeškem Očetu, ki daje, da pada dež na pravične in krivične ipd. Samo najbolj zvestim in utrjenim v veri so spregovorili o Jezusovem trpljenju, smrti in vstajenju.

Prav tako so se jezuiti poskušali čim bolj približati kitajski kulturi. Zato so talarje zamenjali za mandarinska oblačila in v liturgijo so sprejeli nekaj kitajskih obredov. To pa je nekatere misijonarje, ki niso bili iz jezuitskih vrst zmotilo, in so jezuite obtožili, da uvajajo poganške običaje v krščanstvo. Ta reakcija je razumljiva, če vemo, da je bila v tistem času v Evropi zelo velika verska nevednost in močno razširjena praznoverje in vraževerje. Tako Katoliška cerkev kot protestanti so zato začeli misijonariti po Evropi sami, da bi izkoreninili poganška verovanja in običaje. Zato so nekateri misijonarji, predvsem dominikanci in frančiškani, ki so prišli na Kitajsko, zavračali jezuitsko uvajanje kitajske kulture v liturgijo in teologijo. Tako imenovani obredni spori, v katerih je Rim obsodil jezuite, so se leta 1774

Janez Krstnik Mesar v mučilni kletki

končali s cesarjevo prepovedjo delovanja misijonarjev v njegovem cesarstvu. Na celotnem kitajskem ozemlju naj bi bilo okoli leta 1800 dva in pol milijona katoličanov od 313 milijonov prebivalcev.

Strah pred izgubo suverenosti
Ves čas, ko govorimo o krščanstvu na Kitajskem, se srečujemo z naklonjeno in sovražno držo cesarjev, enkrat misijonarjem dovoljujejo delovanje, drugič ga prepovedujejo. Kaj je vzrok temu? Cesarji se bojijo za svojo suverenost, kot o tem izvemo tudi iz pisma jezuita Mailla, ki ga je svojim predstojnikom napisal 16. oktobra 1724. V njem poroča o svojem pogovoru s cesarjem Jong Čengom (1723-1735).

»Kaj bi rekli, če bi poslal četo boncev in lam [budisti] v vašo deželo, da bi tam oznanjali svoj zakon? [...] Vi bi radi, da postanejo vsi Kitajci kristjani, to zahteva vaš zakon, to dobro vem. Vendar kaj bi v tem primeru postali mi? Podaniki vaših kraljev? Kristjani, ki so sad vašega delovanja, priznavajo samo vas, v nemirnih časih bi poslušali samo vaš glas nobenega drugega. Dobro vem, da se nam zaenkrat ni treba ničesar bati, toda ko bo priplulo 1.000 in 10.000 ladij, takrat bi lahko zavladal nered. [...] Moj oče cesar je izgubil veliko ugleda pri izobražencih zaradi prezirljive vzvišenosti, s katero vam je dopustil, da se ustalite pri nas.«

Skupaj imamo mnogo odličnih idej

ALENKA OBLAK, PROSTOVOLJKA, BRAZILIJA

»Kaj naj naredimo zdaj?« To je najpogostejše vprašanje, ki si ga v zadnjem času postavimo v CRIPAM-u v Corumbá v Braziliji. Tako kot najbrž povsod po svetu. V tej novi situaciji vsi iščemo odgovore za to, kar se kaže kot potreba v tistem trenutku.

Brazilije se virus na začetku ni kaj dosti dotaknil. V CRIPAM-u smo se sami odločili, da gremo v izolacijo na isti dan kot v Sloveniji. V istem tednu se je začela še uradna izolacija. Kaj naj naredimo zdaj? Že odločitev za izolacijo je bila skupna, ker smo ugotovili, kako potrebno je, da skupaj vadimo in potem zares živimo soodločanje in sodelovanje.

Februarja, v začetku šolskega leta, smo začeli z ekipo vzgojiteljev izobraževanje o umetnosti gostiteljstva. To je bil tudi namen mojega sobivanja z njimi kot prostovoljka – da jih podprem v kakovosti dela z zaposlenimi, odraslimi. Namen je bil, da prenesemo salezijansko pedagogiko, ki jo zelo dobro živijo z otroki in mladimi, tudi na sodelovanje z odraslimi in to obogatimo s pristopi, ki močno krepijo sodelovanje vseh. Osnovna metoda umetnosti gostiteljstva je Krog, ki ga je uporabljalo vse človeštvo in ga mnogi prakticirajo tudi zdaj, da skupaj iščejo odgovore za kakovost življenja vseh. Temu smo dodali še izobraževanje nenasilne komunikacije.

In tako imamo pogovor v krogu tudi mi, vsakič, ko je treba sprejeti odločitev: Gremo v izolacijo? Kaj potrebujejo otroci in mladi, zdaj, ko smo v izolaciji že dva, tri, šest tednov? Kaj potrebuje ekipa zaposlenih, da bi lahko delovala? Kako začeti z delovanjem centra v zmanjšanem obsegu? Kako se lotiti projektov za iskanje sredstev? ... Vsi imajo možnost povedati svoje mnenje in običajno pridejo na dan odlične ideje. Hkrati pa se na nov način kaže tudi motivacija zaposlenih, saj so že del odločanja.

Seveda je tak način delovanja možen tudi zato, ker je CRIPAM nevladna organizacija. V običajnih časih se v njem vsak dan zbira okoli 500 otrok in mladih. Del organizacije sta vzgojna centra CAIJ in CAIJINHO za otroke in mlade od 4 do 16 let ter Krizni center Marisa Pagge za otroke od 0 do 6 let. Krizni center seveda deluje ves čas. Izvajajo tudi različne tečaje za mlade v smislu mladinskega dela, da se učijo raznih veščin, prispevajo v družbo in so bolj pripravljeni na zaposlitev. Uporabne tečaje izvajajo tudi za starše, da se naučijo česa praktičnega

in lahko kaj zaslužijo. Njihov način dela in rezultate, ki jih dosegajo, dajejo za zgled v celi salezijanski inšpektoriji. Sami niso salezijanski, ampak spadajo pod škofijo, vendar uporabljajo salezijansko pedagogiko, salezijanec padre Pasquale Forin pa je njihov duhovni pomočnik.

Ciljna skupina organizacije so družine, ki imajo nizke dohodke ali kjer je tveganje za otroke in mlade veliko – da zapadejo v prostitucijo, drogo, alkohol, se zapletejo v tihotapljenje, utrpijo nasilje, zlorabe. Mesto Corumbá je namreč ob meji, 400 km oddaljeno od naslednjega večjega mesta, hkrati pa tu poteka ena največjih pretočnih žil za (i)legalno prenašanje dobrin z zahodne na vzhodno obalo celine, tako da je možnih rizičnih situacij že sicer precej, o čemer pričajo tudi številke raznih primerov. In take družine dati v izolacijo je kar težek zalogaj. Najpogostejše je hiša majhna, v dveh sobah živi tudi osem ljudi, vodovoda nimajo vsi. Žal je prisotnih veliko zlorab ter nasilja; za te otroke in mlade je čas izolacije težak. Imeli smo eno prijavo spolnega nasilja, a policija je začela s postopkom šele po dveh mesecih, saj so tudi oni ustavili svoje delo v času izolacije. Tudi mladim, ki počasi odhajajo od doma, je težko biti toliko doma, saj so prej veliko časa preživeli zunaj doma, odnosi z družinami so že razrahljani, saj si bodo počasi ustvarili samostojno življenje. Vsekakor je težko za ogromno ljudi, ki živijo od neformalnega dela, za katerega prejemale plačila vsak dan ali enkrat tedensko. Ti nimajo privarčevanega denarja, da bi lahko nekaj časa ne delali. Po nekaterih podatkih gre za več kot 50 % delovne sile v Braziliji. Za te ljudi je država priskrbela nekaj malega finančnih sredstev, poskrbijo pa občasno tudi za vrečo hrane za družine, ki imajo otroke v šoli. Naša

organizacija je videla, da jih še vedno nekaj ostane brez pomoči, zato smo zanje zbirali hrano in jim jo dostavili na dom. Otrokom smo na dom dostavili tudi predlogo z nekaj sproščujočimi aktivnostmi, saj so imeli precej dela s šolo. Predstavljajte si očeta, ki dela v zdravstvu, doma ima štiri šolajoče otroke, povezava z internetom pa je njegov mobilitel. Tako so šole natisnile navodila za delo doma. Ker smo ugotovili, da mnogi potrebujejo podporo, smo v začetku maja, ko so dovolili dogodke z do 100 ljudmi na odprtem, začeli izvajati dejavnosti za tiste, ki imajo težave s šolskim delom in so hkrati zdravi in ne živijo z ogroženo ciljno skupino. Tako je vsak teden prišlo okoli 80 otrok in mladih, zadnja dva tedna jih je vsak dan že 40. Seveda več čistimo, skrbimo za higieno, skupine so do pet oseb, skrbimo za razdalje, kjer se da.

Počasi bomo center odprli, ker ni veliko smisla v tem, da ostajamo zaprti. Brazilija ima veliko okuženih nekaj 1000 km stran od nas, pri nas v mestu pa hvala Bogu ostaja številka majhna in še ti se zdravijo doma. CAIJ je zrasel na ideji dnevnega centra PCAF (Projekt veseli otroci in mlado-stniki), ki ga je znotraj Don Boskovega mesta osnoval p. Ernest Saksida, slovenski misijonar. Ideja PCAF-ja in CAIJ-ja je podobna – podpreti ljudi, ki so ekonomsko manj sposobni. P. Ernest je leta 2013 umrl, salezijanci pa so nadaljevali delo, ki ga je začel

skupaj s sobrat. Dnevni center PCAF deluje še danes, nadaljuje tudi z botrstvom za podporo otrokom in mladim pri šolanju. Šolo so zaradi drugačnih usmeritev dela v inšpektoriji predali državi in so tam prisotni samo za pastoralo. Poklicni center so zaprli. Ljudje se z veseljem spominjajo, da so se šolali v Dom Boskovi šoli, in p. Ernesta, ki je to omogočil. Potrebe v mestu pa so rasle, saj je raslo mesto samo in za revne ljudi je bilo predaleč, da bi lahko otroke vozili v dnevni center. Zato so nekateri, ki so delali v dnevnem centru, pred 12 leti ustanovili še en dnevni center – CAIJ, torej dnevni center, kjer delam kot prostovoljka. Nahaja se v delu mesta, kjer so četrti revnejšega sloja na novo zrasle.

S podobnimi temami, poleg pastore in šolanja seveda, se ukvarjajo tudi sestre salezijanke v tisoče kilometrov oddaljeni Amazoniji, kjer deluje tudi misijonarka s. Agata Kociper. Z direktorjem Misijonskega središča Slovenije Matjažem Križnarjem sva jo obiskala še pred korona-časom. Tudi tam imajo dnevne in krizne centre, predvsem za pomoč dekletom – tako v Manausu, glavnem mestu Amazonije, kot v São Gabriel de Cachoeiras, manjšem mestu v severnem delu Amazonije. Ukvarjajo se tudi z migranti iz Venezuele, ki tja pribežijo, in s prvotnimi prebivalci Amazonije, ki jih današnja družba izganja iz njihovih domov, da pridejo v mesta. Sestre so razlagale, kako so ta srečanja z zahodno družbo

zanje težavna, saj sta to različna svetova, različna pogleda na svet in življenje. Sredi džungle se sestre ukvarjajo s podporo mladim Indijancem, ki so pogosto izgubljeni, saj se ne znajdejo v svetu Brazilcev. Žal je tudi politika trenutnega predsednika v korist bogatih ljudi in ne teh, ki bi potrebovali priložnost, da zaživijo samostojno življenje. To se kaže tudi v času pandemije, ko predsednik zagovarja pristope, ki podpirajo bogate, revnim pa daje drobtinice – politiki so si zvišali plače za več, kot so revnim dali kot enkratno pomoč v krizi. Predsednik zmerja ministre in govori proti njim, se nespoštljivo obnaša do medijev, spodbuja uporabo zdravila, ki dokazano škoduje ljudem. Ravno v tem času je zaradi tega zdravila umrl en politik. Število okuženih in umrlih zaradi virusa pa strmo narašča. Bolj kot demokracija je zdaj živa oligarhija. Za Amazonijo se sestre strinjajo, da bi prvotni prebivalci potrebovali več podpore, da bi razvijali svoje ideje za lastno preživetje. Sestre so zelo prisotne kot ženske, ki varujejo življenje, kot pravijo same, potrebno pa je še več moškega pristopa, da se podpre razvoj podjetnosti, ki spoštuje različne kulture in omogoča samostojno življenje.

Opomba:

Pri p. Ernestu Saksidi in laškem misijonarju Antonu Grmu sem bila kot laiška misijonarka l. 2002 in 2003. Kot prostovoljka sem se vrnila še štirikrat.

Virus še poglobil svetovno revščino

LUKA BIŠČAK

Glede na to, da smo vstopili v 30. leto naše državnosti in samostojnosti, lahko brez dvoma rečemo, da živimo v izjemnem zgodovinskem obdobju. Po več kot tisoč letih smo ponovno dobili svojo državo! Dejansko živimo uresničene sanje naših prednikov.

A s tem smo tudi prejeli dolžnost, da se kot neodvisen narod odgovorno in zrelo obnašamo. Mariborski nadškof Alojzij Cvikel je v majski številki Družine o papežu Janezu Pavlu II., katerega 100-letnico rojstva smo obhajali letos 18. maja, zapisal naslednje: »Ob vsakem srečanju v Rimu, ko si povedal, da si iz Slovenije, je odvrnil: 'Kako lepa dežela, bodite veseli in hvaležni za ta dar!'«.

Če se samo malo ozremo naokoli in presežemo svoje ozke notranjepolitične razprtije, vidimo, da se nam resnično dobro godi. Živimo v lepi deželi, živimo v miru, ne trpimo lakote, tudi posledice koronavirusa COVID-19 za zdaj dobro premagujemo.

A posledice koronavirusa po svetu so hude. Do sedaj je umrlo že preko pol milijona ljudi. Posledice preventivnih ukrepov širjenja okužb, ki so praktično zaustavili javno življenje, pa najhuje občutijo ljudje v deželah tretjega sveta, kjer je gospodarstvo že tako zelo šibko, revščina pa velika. Te »stranske« posledice pandemije, če

jih lahko tako imenujemo, so veliko hujše od same bolezni. S. Urša Marinčič, misijonarka v Ugandi, je zapisala: »Pri nas namreč ostati doma pomeni biti lačen. In potem izbiraj - umreti doma zaradi lakote ali vseeno oditi ven in poiskati kaj za pod zob v upanju, da te policaji in virus ne dobijo [...]«.

Vodja Svetovnega programa za hrano David Beasley je ob dnevu zemlje s poročilom WFP (World Food Program) seznanil varnostni svet Združenih narodov. Opozarjal je pred lakoto »biblijskih razsežnosti«, saj bi se lahko v kritičnem pomanjkanju hrane že letos znašlo kar 250 milijonov ljudi. »Čas ni na naši strani, verjamem pa, da zmoremo z znanjem in sodelovanjem sestaviti ekipe in programe, ki so nujni, da pandemija covida-19 ne postane humanitarna in prehranska katastrofa,« je dejal Beasley.

Ljudje v tretjem svetu namreč živijo iz »rok v usta«. Večina nima sklenjenega delovnega razmerja in zato, da sploh preživijo, delajo »na črno«. Revščina,

lakota in nemiri se bodo še povečevali. Da o porastu kriminala niti ne govorimo. Države tretjega sveta niso urejene države. Tam ni urejenega socialnega varstva kot pri nas, ko je izpad dohodkov in prispevkov zaradi nezmožnosti opravljanja dela pokrila država. Kako srečni in hvaležni smo lahko, da živimo v Sloveniji, kjer nas je koronavirus – tudi zahvaljujoč dobrim ukrepom – zgolj oplazil. Poleg tega so te dežele zelo podvržene številnim naravnim nesrečam, v primerjavi s katerimi so suše, poplave, žled in ostale ujme, ki se dogodijo nam v Sloveniji, zgolj »kapljica v morje«. Za primer lahko vzamemo Mozambik, ki je samo v lanskem letu doživel dva ciklona neslutnih razsežnosti. Najprej ciklon Idai, ki je marca divjal po celi JV Afriki in je poleg Mozambika hudo prizadel še Malavi in Zimbabve in velja za enega najhujših ciklonov, ki je kadarkoli divjal v Afriki in na celotni južni hemisferi.

Samo mesec dni kasneje je Mozambik doživel nov uničujoč ciklon Kenneth. Slednji je prizadel severni del države, kjer je bilo po besedah naše misijonarke v Mozambiku s. Zvonke Mikec na stotine hiš brez streh. Poleg tega je močno prizadel tudi Komorske otoke in Tanzanijo.

S podobnimi problemi se soočajo skoraj vse dežele tretjega sveta. Vremenski ekstremi se po drugi strani odražajo še v katastrofalnih sušah. Zlasti zadnje desetletje velja za eno najbolj sušnih obdobj, ki je izjemno prizadelo dežele tretjega sveta, zlasti dežele podsaharske Afrike.

Vsem tem neugodnim situacijam se je pridružila še pandemija. Že tako težke življenjske razmere so se drastično poslabšale, saj ljudje zaradi preventivnih ukrepov širjenja okužb ne morejo delati in preživljati svojih družin.

Za namen blaženja posledic koronavirusa smo v Misijonskem središču Slovenije odprli poseben sklic, kamor lahko darujete in pomagате najbolj prizadetim.

Čas, v katerem smo se sedaj vsi skupaj znašli, je zagotovo čas, ko se mora povečati bratska solidarnost. Je čas, ko moramo stopiti skupaj, se povezati in si pomagati. Prav je tudi, da pomagamo oddaljenim bratom in sestram, ki jih je ta kriza najbolj prizadela in med katerimi delujejo naši misijonarji

in misijonarke. Slednjim bo vaš dar tudi namenjen. S svojo skrbjo in nesebičnimi deli ljubezni blažijo že tako težko situacijo, ki se je s pojavom koronavirusa še poslabšala.

Misijonsko središče Slovenije,
Kristanova 1, 1000 Ljubljana
TRR: SI56 0201 4005 1368 933
BIC banke: LJBAS12X
koda namena: CHAR
referenca: SI00 249221
namen nakazila: misijoni – COVID-19

Ob pogledu na stanje, ki vlada v deželah tretjega sveta, lahko zgolj potrdimo dejstvo, da nam v Sloveniji resnično ni hudega. Tisočkrat Bogu hvala za vse to. Hvaležnost in zavedanje vsega dobrega, ki smo ga deležni v naši lepi domovini, pa bomo najlepše izrazili s solidarnostjo z ljudmi, ki se jim ne godi tako kot nam. Bog naj obilno povrne vašo darežljivost, vsem nam in naši domovini pa naj dà obilo blagoslova in svetlo prihodnost.

Veliko jih **potrebuje pomoč**

S. ZVONKA MIKEC, SALEZIJANKA, MOZAMBIK

Prisrčen pozdrav iz Mozambika, kjer smo vedno bolj na koncu sveta. Že več kot tri mesece smo praktično odrezani od sveta, a v tem novem svetu kljub temu zelo povezani, saj nam pri tem pomagajo moderna sredstva. Imamo tudi drug, najgloblji način, to je duhovna povezanost, ki preide vse meje, vse ovire, vse bolezni, vse viruse, vso revščino, vse, kar bi si lahko zamislili, da nas poveže in združi.

Zahvaljujem se vam za velikodušno pomoč 10.000 EUR, ki smo jo dobili iz Misijonskega središča konec maja za pomoč mnogim družinam. V predračunu sem izračunala, da bomo lahko pomagali približno 200 družinam s tem, da jim zagotovimo nekaj osnovnih potrebščin in hrane, kajti trenutna situacija je že povzročila nešteto brezposelnih in zapuščenih ter povečala že tako veliko revščino. Tako smo se organizirale in v okolici naših misijonskih centrov ter v nekaj oddaljenih vaseh lokalizirali nekaj najrevnejših družin, starejših in bolnih. Sestre so obiskale najprej družine in se z njimi pogovorile. Tem družinam in nekaterim starejšim smo razdelili hrano in maske, ki smo jih zašile v naših centrih. Lepa beseda in pogled pa sta za mnoge več vredna kot vse drugo. Pomoč je prišla do več kot 200 družin, saj smo "pomnožili", kar smo nakupili: v vsaki vreči je bil riž, sladkor, špageti, koruzna moka, olje in kjer so bili otroci tudi paket keksov in bomboni. Veselje in hvaležnost sta bila neizmerna. Kot sem omenila v prošnji za pomoč, je na severu Mozambika zelo težka

vojna situacija, ki se je v teh zadnjih treh mesecih še poslabšala. V treh škofijah je že približno 10.000 beguncev; cele družine, nekatere samo žene in otroci, ki so zbežali pred napadi džihadistov v provinci Cabo Delgado. Škofijske Karitas so že organizirale pomoč zanje. Naši dve skupnosti v Chiure in Pemba ter Karitas so polno zaposlene: deljenje hrane, obleke, posode in "steiras" (preprosta doma izdelana preproga). Tudi tu smo dodali nekaj iz tega, kar smo dobili iz Misijonskega središča; seveda je to le kaplja v morje, kajti situacija je res žalostna. Škof se vam zahvaljuje v imenu vseh, ki so in bodo dobili pomoč. Vsakokrat, ko se pogovarjam z našimi sestrami, ki so na terenu, se mi trga srce, saj mi pripovedujejo zares žalostne zgodbe o beguncih, strahu, lakoti in žalosti tistih, ki so vse izgubili. Zdaj, ko se v državi že govori o možnosti ponovnega odprtja šol in ko gledamo neštivilne otroke, ki so vse izgubili, bo res nemogoče ustvariti pogoje za vse. Izzivov je torej res veliko; naše srce in naša glava morata biti zelo intuitivna in aktivna, da bomo na hitro in

kvalitetno odgovorili vsem tem potrebam. Tako kot so in še delajo naše sestre misijonarke, ki so leta 1952 začele z delom v Mozambiku. Prav te dni pripravljamo praznik za dve sestri, ki bosta 5. avgusta praznovali obletnico zaobljub. Sestra Carla Baietta, ki je že praznovala 103 leta življenja, bo praznovala 80 let zaobljub, sestra Maria Dolorina Ferreira pa 70 let zaobljub. Njuno življenje nas navdihuje ter nam daje pogum in upanje, da za vsako nočjo pride dan in za vsakim neurjem sonce. V tem upanju se še enkrat prisrčno zahvaljujem v imenu vseh, ki so bili deležni vaše pomoči in kličem na vsakega izmed vas Božjega blagoslova in varstva. Če pa kdo še lahko in želi priskočiti na pomoč našemu ljudstvu, že vnaprej prisrčen Bog lonaj.

Koronavirus na Madagaskarju

KATJA RAVNIKAR, LAIŠKA MISIJONARKA, MADAGASKAR

V zadnjih treh mesecih se je življenje na Madagaskarju precej spremenilo. Tudi nas je dosegel virus Covid-19. Danes (začetek junija), ko pišem ta prispevek, so potrdili 1107 primerov in devet smrtnih žrtev. Sama sem do informacij, ki jih navajajo mediji, precej kritična. Menim, da je okuženih še več, vendar tega ne vemo. Predvsem zato, ker na Madagaskarju veliko ljudi živi na podeželju, kjer jih mediji z novicami o novem koronavirusu sploh še niso dosegli, pa ga morda že imajo. Virus se je tukaj začel širiti zelo počasi, konec marca so bili zabeleženi prvi primeri. Potem pa vsak dan tam neke do pet novih. Pred kratkim pa se je virus začel širiti hitreje, trenutno vsak dan zabeležijo okrog 40-60 novih okužb.

Kuhanje eteričnega olja

Panika je bila prisotna takoj, ko so odkrili prvi primer. Po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije je bilo to 19. marca. Predsednik se trudi po svojih najboljših močeh, čeprav je težko. Zgleduje se po Evropi in Aziji, vendar bi morali v Afriki verjetno uvesti povsem drugo vrsto ukrepov. Še isti dan, ko se je pojavil prvi primer okužbe, so zaprli vse šole, prepovedali verske obrede in prireditve ter srečanja. Kasneje so prepovedali tudi javni prevoz. Je pa na otoku veliko korupcije in nekateri prevozniki še vedno opravljajo javne prevoze, če se jih podkupi. Trudijo se, da bi virus zadržali samo v glavnem mestu, vendar se je že razširil. Pred prazniki so tudi dovolili, da se ljudje vrnejo domov z javnim prevozom, kar je verjetno prispevalo k dodatnemu širjenju virusa. Vse informacije, ki

jih navajam, pridobim ob gledanju dnevnih novic na televiziji. Na internetu skoraj ni informacij oziroma so zastarele. Mediji opozarjajo ljudi, naj ostanejo v hiši, prek različnih oglasov in celo novo nastalih pesmi ljudem predstavljajo različne ukrepe in predvsem velik pomen umivanja rok ter nošenja zaščitnih mask. Na žalost pa mediji nikakor ne dosežejo vseh prebivalcev. Ker se je širjenje virusa precej zavleklo, so začeli rahljati ukrepe ravno zdaj, ko se je virus šele zares začel širiti. Ljudje predvsem zaradi iskanja zaslužka spet odpirajo prodajalne, ponujajo prevoze, duhovniki mašujejo, odprli so nekatere zasebne šole. Tako početje je precej neodgovorno in verjetno ne bo imelo ugodnih posledic. Sama sem velikokrat v precepu, iti k sveti maši in biti ljudem v zgled kot zgledna kristjanka

– ali biti zgled v tem, kako ostati doma in se držati ukrepov. Zdi se mi, da so ljudje na začetku virus jemali resno, zdaj pa so svojo miselnost spremenili in se ne zavedajo dovolj, kakšne posledice virus lahko prinese. Veliko panike je zaznati tudi okrog dejstva, da za virus ni zdravila. Veliko Malgašev ohranja vero v duhove in zdravilno moč čarodejev. Hitro se je razvedelo, katera naj bi bila tako imenovana 'zdravila': limone, ingver, med, klinčki, alkohol, čaj, zdravilne rastline. Vse naštetu resnično pomaga pri krepitvi imunskega sistema in dihal, ni pa to zares zdravilo. Na drugi strani pa imajo nekateri v iskanju 'zdravila' precej nore ideje. Ena takih je, da je treba pojesti glavo goveda, predvsem zdravilna naj bi bila usta, poleg tega pa priporočajo tudi pitje jedilnega olja. To niso priporočila države, ampak ideje podeželskih in tudi nekaterih izobraženih ljudi, ki ohranjajo vero prednikov. Predsednik je skupaj s pomočniki razvil tako imenovano zdravilo za preventivo. Zdravilo prodajajo v

Šivanje uniform za otroke

obliki že pripravljenega napitka in v obliki čaja, ki ga je še treba skuhati. Pretežno je sestavljen iz artemisije. Zdravilo predsednik deli ljudem na najbolj ogroženih predelih. Naj še enkrat poudarim, da je zdravstveni sistem res slab. Velika

*Pet ton riža za pomoč ljudem
v času lakote*

večina bolnišnic je umazanih, zanemarjenih. Storitve v zdravstvu so samoplačniške in redki si zahtevno zdravljenje sploh lahko privoščijo. Primanjkuje tudi izobraženih zdravnikov. Poleg številnih bolezni, s katerimi se tukaj spopadamo vsak dan, bo verjetno zelo težko obvladovati še nov virus, še posebej zaradi nezadostne opremljenosti bolnišnic. Za zdravljenje pljučnice praktično v roke ne moremo vzeti ničesar. Kisika ni, respiratorjev ni, tudi prostora za izolacijo ni. Zaščitne opreme ni dovolj in je nezadostna. V glavnem mestu je situacija morda nekoliko boljša, na podeželju pa bo zelo težko. Če virus doseže podeželske vasi, kjer delujemo misijonarji, bomo po vsej verjetnosti prepuščeni naravni selekciji. Trenutno se trudimo ljudi ozaveščati in svariti, naj ne hodijo v druge predele otoka. Začeli smo s šivanjem mask in kupili velike zaloge hrane, da bomo v primeru izbruha epidemije lahko pomagali najrevnejšim. Ljudje tukaj na podeželju ostajajo pri svojem glavnem problemu preživetja, s katerim se srečujejo vsak dan, ne samo zdaj. Veliko jih živi iz dneva v dan, v iskanju in pridelovanju hrane. Večina zjutraj še ne ve, ali bodo čez dan sploh kaj jedli. Trenutno je na podeželju velika lakota, saj je večini že zmanjkalo riža, ki so ga pridelali, novo

nasajen riž pa še ni zrel. Iskanje dela in hrane je še vedno osrednja tema pogovora. Oni imajo v resnici še veliko drugih skrbi, zato se virusa za zdaj še ne bojijo. Bojijo pa se lakote, ker je zaradi strogih ukrepov veliko ljudi izgubilo delo. Tržnice so zaprte, ulični prodajalci ne smejo prodajati, dobave hrane za trgovine ni. Ljudje tukaj pa denar porabijo iz dneva v dan, nimajo bančnih računov in denarja, da bi nakupili velike zaloge hrane. Tudi na misijonu Ampitafa se ravnamo po navodilih države, saj vojska in policija strogo nadzorujeta držanje ukrepov. Prav tako je prav, da smo ljudem za zgled. Že tretji mesec so zaprte šole, naj bi bilo dovoljeno imeti sv. mašo, čeprav bi tudi s tem

Zapora na vhodu v misijon

verjetno morali malo počakati. Prazniki so bili letos drugačni. Na cvetno nedeljo so bili ljudje zmedeni, ker ni bilo maše, čakali so pred cerkvijo z zelenjem v rokah. Stvar smo rešili tako, da smo posekali drevo kafre, Janez ga je blagoslovil, ljudje pa so blagoslovljeno zelenje lahko posamično prevzeli v cerkvi. Tudi velika noč je bila drugačna. Ljudje nimajo televizije ali radijskega sprejemnika, da bi obrede spremljali prek medijev. Na velikonočni ponedeljek bi morali po tradiciji množično prirejati piknike na plaži ali ob reki. Tudi to je bilo prepovedano. Vseeno se velika večina pikniku ni odrekla. Piknike so pripravljali kar doma ali pod bližnjim drevesom. Poleg vseh ukrepov poskušamo omejevati tudi gibanje na misijonu, postavili smo ogrado in vratarja. Bolnica deluje normalno, omejili smo

samo število svojcev, ki lahko pridejo skupaj z bolnim v bolnišnico. Dnevna rutina je tako tudi tukaj drugačna. Ljudem ne dajemo več dela, ker je z ukrepom to prepovedano. Skupaj z delavci misijona se zaposlimo na drugačen način in se pripravljamo na čas po sprostitev ukrepov. Odprli smo šivalnico, kjer se učimo šivanja. Šivamo uniforme za šolo, obleke za dojenčke, pralne plenice in še marsikaj. Med drugim smo zašili tudi nekaj zaščitnih mask. Začeli smo s kuhanjem eteričnega olja kafre in klinčkov. Če nam bo uspelo, bo to lahko zaposlitev za nekaj ljudi, eterično olje pa bomo potem prodajali. Postavljamo otroško igrišče pri vrtcu in urejamo okolico misijona. Urejammo vrt in poskušamo saditi nekatere vrtnine.

Poskušamo ostajati močni, čeprav je težko. Najtežje je, ker ljudem ne smemo dajati dela. Lačni čakajo pred novo postavljeno rampo. Ravno včeraj zjutraj mi je mamica petih otrok, ki ni dobila dela, rekla: "No prav, potem bomo pa morda jutri spet kaj jedli." Zgodbe ljudi tukaj so težke in žalostne, še posebej v teh časih. Sama verjamem, da bodo Malgaši bolezen premagali z malo smrtnimi žrtvami, saj so njihovi organizmi zelo močni. Pogosto se namreč srečajo z različnimi hudimi boleznimi (npr. malarija). Upajmo, da njihovi organizmi lahko dobro prenesejo tudi novi virus. Ostanimo povezani v molitvi in zau-pajmo. Papež Francišek nas nagovarja, da sprejmemo ta čas preizkušnje kot čas izbire. Čas, da izberemo, kaj je res vredno in kaj mine, da ločimo to, kar je potrebno, od tega, kar ni. To je čas, da naravnamo življenjsko smer h Gospodu in drugim. Hvaležna sem vsem, ki podpirate naše delo. Vsi, ki bi še želeli finančno podpreti naše delo, lahko sredstva nakažete na spodnji naslov:

Prejemnik: Misijonsko središče Slo-
venije, Kristanova 1, 1000 Ljubljana
TRR: SI56 0201 4005 1368 933
BIC banke: LJBASIX
koda namena: CHAR
referenca: SI00 249702
namen nakazila: Katja Ravnikar

Kaj še lahko storim?

POLONA DOMINIK, LAIŠKA MISIJONARKA, ETIOPIJA

Minilo je tri mesece od prvega identificiranega primera Covid-19 v Etiopiji. In že tri mesece živimo v strahu pred tem. Meni se včasih zdi, da se virus z nami poigrava. Najprej smo več kot dva meseca vsak dan spremljali nizke številke, ki so nam dajale upanje, da bo Covid-19 Etiopiji prizanesel. Ljudje so govorili, da jih bo vera rešila, da imajo posebno varstvo sv. Marije, ki jo tukaj še posebej častijo.

Najprej sem bila do vsega zelo skeptična, saj glede na to, kar o njem vemo, sem sklepala, da ne bomo tako zlahka skozi prišli. Vlada je sicer v samem začetku zaprla šole in mnogo ustanov, omejila gibanje in potovanja, odredila veliko ukrepov ... Vendar realnost te države preprosto onemogoča, da bi naredili tako kot evropske države. Karantena preprosto ni možna, saj ljudje živijo na ulici, delajo na ulici in jih nimaš kam zapreti. Država je sicer mnoge brezdomce, predvsem otroke, zaprla v nekatere ustanove, ki so jih v ta namen na hitro postavili. Vendar kadarkoli sem bila zunaj, sem na cesti videla veliko beračev, tudi otrok, ki so se potikali po ulicah. Sicer jih je manj kot prej, a so. Mnogi beračijo z masko, saj po novem jih »dobijo s pendrekom«, če so brez maske. Pa ne le berači. Govorim o povprečnem človeku v Addis Abebi, ki si služi kruh na ulici. Bodisi da prodaja hrano v malem kiosku ali na kosu platna ali prodaja kakšne druge stvari (tudi maske), čisti čevlje mimoidočim ali ima ulično restavracijo, kamor še vedno mnogi pridejo na kavo, kosilo ipd. Se tak človek sploh lahko zaščiti? Ali tisti, ki pride na kosilo, ali lahko pričakuje dezinficirano postrežbo? Gotovo da ne. Da o tržnicah sploh ne govorimo! In tako naprej ... Vsa ta dejstva so nas držala v strahu in hkrati v upanju, ki pa se je v zadnjih dveh tednih povsem razblinilo. Če smo se prej tolažili, da so vsi »pozitivni bolniki« le iz karantene na mejah države, se zdaj ne moremo, saj večina na novo najdenih bolnikov nikoli ni potovala ali imela stika s

potniki, ki bi lahko prinesli virus iz drugih držav. To pomeni, da je virus raztresen po državi. Testirajo jih po nekaj tisoč na dan, a seveda imajo omejitve, tako da preprosto ni mogoče vseh zajeti in zaščititi. Sedaj imamo na dan okoli 200

jih ob pozitivnem testu od panike pobegne in jih potem iščejo, da jih zaprejo v karanteno ali v bolnico. Takšna psihoza je. In po drugi strani spet ogromno ljudi, ki zaradi pomanjkanja osnovnih življenjskih potrebščin nima možnosti razmišljati o zdravju, zaščiti in nasploh o kakovosti življenja. Torej tudi če se en del družbe zelo ščiti, država ne more kontrolirati celote. V razvitih državah, čeprav se je zdelo težko in nemogoče, je marsikaj uspelo z zaščitnimi ukrepi. Mesec ali dva

Dvorišče mladinskega zapora

novih okuženih in različna števila mrtvih. Testirajo namreč umrle, ki jih bodisi najdejo ali prijavijo svojci. Ljudje, ki torej umrejo brez vedenja, da so umrli zaradi korone. Testirani so »post-festum«. Kaj naj svojci tega umrlega pričakujejo? Med ljudmi je namreč panika, ravno zaradi tega, ker je virus tako zahrbtn in tudi, ker že nekaj mesecev poslušajo grozljive zgodbe in slike o bolezni sami. Neko dekle je naredilo samomor samo zato, ker je bil njen test pozitiven. Kar nekaj

je bilo treba potrpeti in zadevo zajezi. Tukaj smo že tri mesece z otroki zaprti v ustanovi, brez delavcev in brez ideje, kako dolgo bo tako in kaj nas sploh še čaka. Karkoli začneš predvidevati, se hitro razblini, saj preprosto ne moreš vedeti. Zato mi je tudi težko pisati, saj kar napišem danes, je lahko že jutri čisto drugače. In zato bolj malo pišem, razmišljam pa še manj. In se prepustim Življenju. Saj sem zelo hvaležna za življenje, za zdravje in za dejstvo, da sem še vedno lahko

tukaj, kjer sem koristna tistim, ki so v tej družbi najbolj ranljivi. Srečna sem ob vsakem lepem trenutku, ki jih v enem dnevu ni malo. Seveda se najde tudi veliko težkih, a imam vedno na izbiro, kateremu dam večjo težo. Hvala Bogu, imam dobro duhovno vodstvo, duhovnika Angela iz Italije, ki mi pomaga, da je moja izkušnja tudi versko globoka. Če svoje delo dejansko doživljam kot služenje, ki izvira iz Božje ljubezni, se skoraj ne moreš izčrpati, ampak ti je dana moč; ljubezen, ki jo odsevaš, pa ustvarja čudovito okolje. Tudi v razredu, kjer vsako jutro dve uri skupaj z učenci doživimo veliko lepih trenutkov. Ko mi otrok, ki je ušel že iz drugih razredov, ker se »ni hotel učiti«, sledi, sprašuje in želi še dodatno delo, mi srce dobesečno prekipeva od ponosa. Ali ko z največjim zanimanjem in začetniškim trudom prvič primejo za čopič, s katerim utrjujemo znanje angleščine še na umetniški način. Ali ko drugim ponosno razkazujejo delo preteklih mesecev, bodisi v zvezkih, delovnih listih, plakatih ali razstavljenih risbah. Ali pri kosilu, ko sledi, ko z največjim užitekmo uživamo lokalne dobrote in skupaj z žlico počistimo še dno lonca, v katerem je bila okusna omaka. Jaz svojega navdušenja nad etiopsko hrano ne morem skriti. Oni pa so navdušeni nad mojim navdušenjem. In potem odhitimo na igrišče, kjer se veselje nadaljuje z žogo ali pa z debato na klopci ipd. Nikoli, ampak res nikoli jim ni dolgčas. Popoldneve

še manj, ko nas večina poprime za orodje in se lotimo dela zunaj. Trenutno sadimo travo na nogometnem igrišču, delamo na njivi, kosimo travo za krave in dve ovčki, čistimo okolico ... Jaz najpogosteje kosim travo kar s srpom, saj zdaj v deževni dobi trava zelo hitro raste. In moje veselje je poleg vsega večje še zato, ker imam dve hvaležni uporabnici. Vsakič, ko se namreč približam z zvrhanim čebrom trave, obe ovčki kot zvesta kužka pritečeta k meni. Tudi kadar grem mimo praznih rok, gledata za mano in kličeta. Veselje je res v preprostih stvareh, če jih želiš videti. Dan zaključimo s fanti v dvorani, kjer poteka cirkuški krožek; skupaj telovadimo, otroci

pa vadijo cirkuške spretnosti. In še s tem naporom se dan prevesi v večer, ki ga zaključim z večerno molitvijo (rožni venec in večernice), ki objame ves dan in vse moje bližnje.

»Dovolj je dnevu njegova lastna teža« drži še kako in zato raje ne razmišljam preveč o prihodnosti. Še vedno nimam podaljšanega delovnega dovoljenja. Če že razmišljam, raje o tistih, ki jim je dejansko težko v tej situaciji. Zato smo s salezijanci in Misijonskim središčem kupili in razdali veliko hrane in zaščitnih sredstev. Ravno predvčerajšnjim smo odpeljali cel kamion v mladinski zapor, kjer imajo res pomanjkanje, ne le hrane, temveč ljubezni, ki so je deležni naši otroci znotraj Bosco Children. Dobrotniki še vedno pošiljajo denar in to akcijo bomo ponovno izvedli. Vsak dan se šiva tudi maske ... Skratka trudimo se, da ne ostajamo samo zaščiteni znotraj ustanove, temveč da pomagamo tudi navzven. Kljub temu da za razliko od vseh drugih izobraževalnih in salezijanskih ustanov smo mi edini ali eni redkih, ki smo aktivni (kljub pomanjkanju osebja), zmoremo še več. In to je tudi moj moto: »Kaj ŠE lahko storim?« In prosim Svetega Duha, da me pri tem vodi. Zgodi se Božja volja ...

Deseta obletnica smrti škofa Luigija Padoveseja

P. MARTIN KMETEC, MINORIT, TURČIJA

Letos mineva deset let od smrti Luigija Padoveseja, ki je bil škof v Iskenderunu od leta 2004 in predsednik Škofovske konference v Turčiji. Umrli je 3. junija na god Karla Lwange in drugih ugandskih mučencev leta 2010. S številnimi vbodi z nožem ga je med popoldanskim počitkom zabodel njegov voznik Murat Altun. Škof je imel še toliko moči, da je prišel iz hiše in klical na pomoč. Na pragu ga je morilec obglavil. Njegova smrt je bila zaznamovana z obeležji muslimanske tradicije, tudi med sojenjem se je zločinec skliceval na islam. Policija naj bi pred tem škofa obvestila o dejstvu, da je njegov voznik zapadel v kroge fundamentalizma. Altun je dobil kazen 15 let zapora, pogojeno z olajševalnimi okoliščinami psihične neuravnovešenosti; po zadnjih novicah pa naj bi bil že na svobodi.

Škofovsko geslo Luigija Padoveseja je bilo: In Caritate Veritas – V ljubezni je resnica. Bil je kapucin, velik teolog, obenem pa zelo preprost in vdan čaščenju Matere Božje. Imel je čut za uboge in je tudi družini svojega morilca materialno pomagal. Njegov umor je velika skrivnost. Po prepričanju mnogih, ki poznajo situacijo manjšin v Turčiji, je to delo tistih, ki želijo do konca izničiti krščansko navzočnost v Turčiji, domovini prve Cerkve med poganskimi narodi. V teh letih smo zaradi vojnega nasilja in brezmejnega fanatizma doživljali tragični eksodus vzhodnih kristjanov iz Iraka in Sirije, od katerih so mnogi ostali v Turčiji. Izgleda, da se uresničujejo Jezusove besede: "Če vas svet sovraži, vedite, da je mene sovražil pred vami /.../ Če so preganjali mene, bodo preganjali tudi vas" (Jn 15,18.20). Tako kot je veljalo skozi vso zgodovino krščanstva, bo veljalo še naprej. Kristus ni storil nikomur

Oče Aday, Ramzi Diril med spovedovanjem

ničesar hudega, pa tudi tisti, ki verujejo vanj in so zvesti njegovemu nauku, ne morejo storiti ničesar hudega. In vendar jih svet sovraži; v tem je skrivnost, ki potrjuje, da je Kristus Resnica; in zato svet, ki temelji na laži, ne more prenesti tistih, ki so zvesti resnici. Pa še nekaj: nobena resnica ne more biti dokazana s silo; nasilje v imenu resnice dokazuje resnico o sprevrženi laži. Zaradi istega razloga sta bila letos 11. januarja v vasi Kovankaya v jugovzhodni provinci Širnak ugrabljeni Šimoni in Hormuz Diril, mati in oče kaldejskega duhovnika Remzija Diril. Šele 23. marca je bilo najdeno telo matere, na katerem so bili znaki zločinskega mučenja in izživljanja. Kaj se je zgodilo z njenim možem Hormuzom, še danes ni znano; otroci so doživljali strašno bolečino, ko so pokopali svojo mater; sedaj pa čakajo, da bo prišla novica, ki se je bojijo; da bodo morali stati ob grobu svojega očeta. Njegova usoda je neznanka, zavita v molk, ki govori bolj kot besede. Kristjani menijo, da

je tudi Hormuz doživel enako smrt kot njegova žena.

Vas Kovankaya, kjer so skozi stoletja prebivali kristjani, je bila požgana in izpraznjena leta 1994 zaradi vojne med turško vojsko in Kurdi. Takrat sta bila Hormuz in Šimoni prisiljena oditi v Istanbul. Po letu 2010, ko je bilo spet dovoljeno prebivati v vasi, sta se vrnila, čeprav se mnoge izseljene družine niso več hotele vrniti; njihovi otroci so ostali v Istanbulu, kjer so si uredili življenje.

Njun sin, kaldejski duhovnik Remzi Diril, poznan kot oče Addaj, je odgovoren za nekaj tisoč kristjanov, beguncev na turškem teritoriju in še vedno čakajo na vizum, da bi mogli oditi v eno od držav v Evropi, Ameriki ali Oceaniji. Oče Remzi nosi v sebi globoko bolečino; njegovi bratje in sestre so strti in obupani; v takšnem položaju se zdi, da je tudi Vstali Kristus zakrit s čustvi, nedosegljiv veri in upanju.

Če povežemo smrt škofa Luigija Padoveseja z ugrabitvijo očeta in matere duhovnika Remzija, če

pomislino na razlog mučeniške smrti duhovnikove matere Šimoni, pridemo do zaključka, da so Kristusovi učenci še danes na svetu kamen spotike in da je Kristusova smrt na križu zapisana v življenjsko zgodbo kristjanov, ki se soočajo z nasiljem, nestrpnostjo in sovraštvom. Asirski kristjani so doživeli svoj holokavst skupaj z Armenci leta 1915. Njihovo izginotje s področij, kjer je zibelka krščanske vere, zakoreninjene v asirsko aramejski kulturi in znanosti, se je dogajalo v letih 1914–1918, ko je bilo pobitih več kot 750 tisoč asirskih kristjanov. V Turčiji jih je ostala le peščica, a še ta peščica je nekomu napoti.

Kaj to pomeni za prihodnost krščanstva v Turčiji, ne vemo; postaviti pa si je mogoče tudi vprašanje, kaj miselni sistem radikalne netolerance, ki ga proizvajajo določena gibanja znotraj islama, pomeni za prihodnost

odnosov med islamskimi silami in ostalim svetom na mednarodni ravni. Pomislino samo na tisoče kristjanov, pobitih zadnja leta v Nigeriji; pa ni edina dežela, kjer so kristjani sistematično preganjani. Eno od dejstev, ki povezuje smrt škofa Padoveseja in smrt duhovnikove matere Šimoni, je izničenje človeške časti; cilj zverinskega početja je ubiti človeka v njegovi časti, ga izničiti, da ne ostane prihodnjim rodovom niti spomin. Kristusovo trpljenje in smrt ni obupna le z vidika fizičnega trpljenja, Kristus je bil izničen v svoji resnici, umrl je kot suženj; njegovo sojenje je bilo farsa, ubili so ga pogani, ga onečastili; bil je dokončno zavržen iz kroga svoje kulture in skupnosti, ki pripada Bogu. Ubili so ga v Božjem imenu.

Čast je za vsako kulturo izrednega pomena, morda v islamu pride

na prvo mesto med krepostmi. Iznakaženo in onečašчено telo duhovniške matere Šimoni Diril je izraz skrajnega prezira, ne le do človeškega življenja, pač pa do vsega, kar je intimno, notranje, kjer je človek v odnosu le s tistim, ki je najbližje. Živeti pomeni upati. Naj prosijo za Cerkev Karel Lwanga in drugi ugandski mučenci.

Sveti Janez v Razodetju govori o tistih, "ki so oprali svoja oblačila v Jagnjetovi krvi" (7,14). Zgodovina jih je zavila v molk, oni pa so v svetlobi vstalega Kristusa. Kako strašen je nemir tistih, ki se zavedajo, da je naša edina pot zvestoba Gospodu in pričevanje. Če smo mu blizu, se nam ni bati, kajti on je naša moč. Sveti Duh, ki vpije v naših srcih 'Abba', nas vodi k studentem živih voda. 'Marana tha!' Pridi Gospod, prihajaj vedno, ne pusti nas samih!

NABIRALNIK

Premagale so virus

S. AGATA KOCIPER, SALEZIJANKA, BRAZILIJA

Tudi nekatere indijanske družine so bile prizadete s koronavirusom in so izgubile kakšnega svojega člana. Ena od prvih žrtev je bil mlad učitelj z našega misijona v Icani, ki pa je zadnja leta živel v mestu São Gabriel da Cachoeira in delal v pisarni za šolstvo. Sestre v naših skupnostih smo tudi prebolele to bolezen. Zdravile smo se doma po naročilih zdravnikov. Svojo največjo zahvalo dolgujemo Bogu in izrednemu posegu Marije Pomočnice, katere mesec smo takrat obhajali in kateri smo se vsak dan izročali. Ostanite zdravi in nasvidenje do naslednjic.

Prišel bo zobozdravnik

S. BOGDANA KAVČIČ, USMILJENKA, RUANDA

Sedaj pa že lahko potujemo do Kigalija. Čim prej bi rade odšle tja in kupile pralni stroj. Še nekaj drugega bi prosila. Že dolgo, dolgo prosimo za enega zobozdravnika, da bi prišel vsaj 2x na mesec pogledat ljudi, ki imajo težave z zobmi. Včasih smo imeli osebe, ki se je spoznalo na to in smo tukaj izdirali zobe, ki so bili res uničeni. Zdaj je to prepovedano. Vsi morajo oditi 40 km daleč. Zadnjič pa je naša odgovorna prejela pismo z ministrstva. Poslali nam bodo zobozdravnika in ga tudi plačali, če bo naš center poskrbel za zobozdravniški stol, ki stane 15 milijonov Frw, torej 15.000 €.

Ste slišali, da je umrl prejšnji predsednik iz Burundija, ki je pred kratkim odstopil? Menda je zbolel za koronavirusom. Njegova žena se je odšla zdraviti v eno drugo državo, zbolela pa je tudi njegova mama ... V Burundiju niso zaprli cerkva, šol in drugo, češ, da imajo zaupanje v Boga, da ne bo prišlo do okužb. Ustanovil je svojo sekto, žena pa je bila pastor ... Vse malo mešajo ...

Med volitvami je bilo kar mirno, čeprav je opozicija protestirala. Bilo je veliko goljufanja pri glasovih. Bilo je že prej določeno, da bo ta, ki ga je izbral pokojni predsednik, na vladi. Vlada je objavila, da je predsednik umrl zaradi zastoja srca, kar je dobro. Tako ne dolžijo opozicije, da ga je zastrupila, saj bi bilo potem težko ... Pri nas koronavirusa ni ...

Hoditi po zalivu je nevarno

DARJA KROPACI, MISIJONSKA PROSTOVOLJKA, KANADA

Kako lepo, da ste se spomnili name na ta dan (op. rojstni dan). To je bila pa sploh posebna izkušnja. Zapadlo je veliko snega, pravijo, da je to normalno, kadar ni več tako mraz, saj je le še minus 15 °C. Hoditi okrog po zalivu je nevarno, ker so razpoke vedno bolj široke, v trgovino pa smem le ob sredah dopoldan. Še vedno je vse omejeno, čeprav v celem Nunavutu ni niti enega primera okužbe.

Ljudje so vedno bolj prijazni, otroci pa radovedni. Včasih obiščem kakšne kužke in to domačine zabava, saj se jih oni bojijo, jaz pa ne. Tako sem pri njih doma tema pogovora. Tudi na ta način me spoznavajo. Včasih spečem kakšne žemlje in jih nesem v sosednje hiše, česar so sploh veseli. Še kakšen teden, potem bo dan in noč svetlo in ne samo to. Tu sonce zaide in po kratkem času tudi zopet vziđe. To je zame še nekaj bolj izrednega kot pa pozimi tema. Vprašanje, kaj sploh delam, bi bilo čisto na mestu. Pospravljam in urejam prostore v cerkvi, saj se pozna, če ni gospodarja, in seveda pazim nase. Tu ne smem zboleti in ostati zdrava je moja prioriteta. Seveda pa je živeti tu, v teh razmerah, sploh pa tako izolirano, nenavadno. Vsak ima kakšno preizkušnjo ... Na koncu tega pisma vsem prav lepa hvala za dobre želje. Čeprav mislim, da sem močno pod Božjo zaščito, vseeno hvala za vsako molitev.

Umrlo jih je malo

IVAN BAJEC, DUHOVNIK KP, SLONOKOŠČENA OBALA

Hvala, da se nas spomnite, čeprav smo mi nepismeni ali bolje rečeno vsaj nekoliko nemarni za to delo. Tudi tukaj je bil in je še v središču pozornosti virus. V glavnem so bolezen zadržali v Abidžanu. Vseh okuženih je bilo uradno nekaj nad 2000. Umrlo jih je malo. Pri nas nihče. Za San Pedro se je govorilo o nekaj okuženih, a se bolezen ni širila. Počasi ukrepe rahljajo. Vse šole bodo odprte od 25. maja naprej. Mi lahko od pretekle nedelje mašujemo z ljudstvom z največ 200 verniki. Gospodarske dejavnosti morajo sprostiti, sicer bodo ljudje začeli umirati za lakoto.

Z bratom se drživa dobro. On je končal dela v stolnici, mi smo v naši cerkvi položili ploščice in namestili klopi. Vseh klopi je nekaj nad 700 metrov. Danes spet začenjamo z veroukom in drugimi pastoralnimi dejavnostmi. Jutri grem ponovno maševat na podružnice.

Covid-19 v Baker Lake

S. DORICA SEVER, FRANČIŠKANKA MARIJINA MISIJONARKA, KANADA

Od 19. marca 2020 sledimo »navodilom in politiki«, ki smo jo prejeli od Nunavutske vlade. Kot pastoralni sodelavci pa v skupnosti, v kateri ni duhovnika, sledimo rednim navodilom našega škofa Anthony Krotki. Obe s s. Fernando se čutiva poklicani k dobrodošli in molitveni navzočnosti med prebivalci Baker Lake-a. S. Fernanda je trenutno v svoji verski skupnosti v North Bay. Z njo smo vsak dan povezani s pogovori in molitveno podporo. Do danes še nisem zaklenila cerkve in dóma, v katerem živim. Ljudje se zavedajo, da sem v teh burnih in negotovih časih z njimi in da me lahko kadarkoli pokličejo po telefonu. Veliko informacij o njihovih razmerah doma smo si delili – življenje v prenatrpanih hišah, negotovost pri preskrbi družine s hrano, strah pred virusom ter dnevne drame in nemiri, ki so se dogajali v njihovih družinah. Pred kratkim sem šla blagoslovit družino, ki se je preselila v novo stanovanje. To jim je prineslo veliko veselja in miru. Nadaljevali smo z rednim nedeljskim bogoslužjem ob 11. uri, pri čemer je bilo lahko le pet udeležencev. Po maši smo kot po navadi imeli skupno kosilo, seveda ob upoštevanju pravil socialne distance. Vsak večer ob 6. uri smo imeli večerno molitev. Molili smo rožni venec, ki smo ga zaključili z molitvijo in prošnjo Bogu za konec epidemije, ki nam jo je posredoval naš škof.

Prek Facebooka skupnosti Baker Lake so bili ljudje obveščeni in spodbujani k sodelovanju pri maši na televizijskih kanalih »Vision« in »Salt and Light«. Ob upoštevanju socialne distance sem se srečala z mnogimi ljudmi, ki so želeli govoriti z mano o svojih strahovih, pa tudi o upanju in zaupanju v Boga, ki je preprečil širjenje virusa v Nunavutu ... Razlog za to, so mi rekli, je bila njihova molitev v skupnosti. Vse tri cerkve v Baker Lake (Anglikanska, Vesela vest in Katoliška cerkev) tesno sodelujejo v dobro tukajšnjih prebivalcev. Voditelji se redno srečujejo, da preučujejo in poglobljajo Božjo besedo ter jo posredujejo za potrebe naših ljudi. Mislim, da smo se v tem času naučili dragocene lekcije: Tukaj nismo glavni. Pandemija nam predstavlja novo situacijo, na katero nihče ni pripravljen. Pregarjajo nas vprašanja, strahovi in negotovost. Zakaj se je to zgodilo? Kako lahko to ustavimo? Kdaj in kje se bo vse to končalo? Bili smo priča, kako enostavno in hitro lahko svoje življenje obrnemo iz notranjosti navzven in od zgoraj navzdol ter se sprašujemo, ali se bomo res kdaj vrnili k običajnemu načinu življenja.

Upajmo, da se bo v nas ob trenutnih izzivih in učenju novih pravil družbenega vedenja prebudil duh, ki bo bolj voljan sprejeti »nas« kot »jaz«.

TRIKRALJEVSKA AKCIJA | župnije: Bučka, Dobje pri Planini, Ljubljana-Dravljje, Podnanos

ADVENTNA AKCIJA | Kopriva
Silvester | župnije: Bučka, Novo Mesto-Šmihel, Podnanos, Rečica ob Savinji, duhovnija Voglje Škocjan

MIVA | župniji: Cerklje, Slovenske Konjice | posamezniki: Androja Danica, Baša Marko, Čevka Janez, Eko Igrala D.O.O., Hočevar Jožefa, Jermol Ana, Jeromen Kavčič Marija, Jeromen Peressutti Ana, Ključevšek Tatjana, Kopriva Silvester, Kovšca Tončka, Munda Alojzija, N.N., Pečarič Karmen, Pečnik Jožica, Pevec Andrej, Pšeničnik Marjana, Rihtar Frančišek, Rogl Cvetko, Selevšek Marija, Strgar Olga, Strnad Alenka, Trošt Peter, Tušek Andrej, Vogrinčič Mateja

SKLAD ZA LAČNE | posamezniki: Domajno Stanko, Durič Štefka, Kokovnik Zofija, Kržišnik Franci, Kuret Sanja, Lenasi Marija, Lesjak Bernarda, Medvešek Viljem, N.N., Petek Marko, Rogl Cvetko, Sovič Alenka, Šiško Stanislav, Štampar Robert, Ulčar Gregor, Vogrinčič Mateja | župnije: Braslovče, Deskle, Postojna

SKLAD ZA MISIJONE | posamezniki: Blažič Mihael, Brezovnik Janez, Gabrovšek Lovrencija, Gregorič Tone, Kastrun Danijel, Ključevšek Tatjana, Koprivnikar Jožica, Kotnik Ambrož, Kovšca Tončka, Kozjek Marija, Kozole Cvetka, Križnar Luka, Manca in Matic, Kužnik Francka, Likar Sebastian, Ljuman D.O.O., Magdič Olga, Mernik Zinka, Merše Vida, Mikulin Olga, Morelj Darja, Mza-Cma, N.N., Nusdorfer

Leonija, Paškič Ilija, Pirc Dragica, Podgornik Helena, Rejc Srebot dr. Tatjana, Rott Cindro Barbara, Sajevec Marija, Saksida Blaž, Schwarzbartl Tomaž Ervin, Slokar Darja, Sraka Regina, Srebot Polonca in Janez, Štefe Nejko, Štolcar Kolja, Štrukelj Frančiška, Vrabčič Alojzija, Zalar Ljudmila, Zorenč Davorina, Zupančič Danijel

SKLAD ZA MADAGASKAR | posamezniki: Jenič Dušan, Košir Miloš, Mavrek Renata, Ponikvar Mitja, Remic Primož, Žagar Maja
SKLAD ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE MISIJONARJEV | župnija Ljubljana-Ježica

ZA GOBAVCE | Gregorič Andrej
ŠOLANJE BOGOSLOVCEV | Pavlič Renata

ZA RUANDO IN BURUNDI | Pavlič Renata

VODNIJAKI | posameznice: Anžlovar Terezija, Kuret Sanja, Lovše Anica

LENČKOV SKLAD | Jenič Dušan

MAŠNE INTENCIJE | posameznika: Marinko Anton, Ušaj Herman

MISIJO MATANGA | posamezniki: Kresnik Robert, N.N., Podobnik Jožica

POMOČ - POSLEDICE

KORONAVIRUSA | posamezniki: Ceglar Katja, Čemažar Peter, Gabrovšek Lovrencija, Rastresen Marija, Štih Damjan

JOŽE ADAMIČ | Nared Matija

S. ANKA BURGER | Brce Alojzij

S. METKA KASTELIC | Žerjal Bojana

S. VIDA GERKMAN | posamezniki: Jeromen Kavčič Marija, Lenasi Franc, N.N., Sitar Antonija

S. VESNA HITI | župnija Zgornji Tuhinj | posamezniki: Lajevec Janja, Martinčič Angela, Šef Manja in Tone, Ulčar Gregor

TONE KERIN | posamezniki: Brce Alojzij, Kežman Aleš, Pavlakovič Jože, Šušteršič Ivana

S. AGATA KOCIPER | posamezniki: Demšar Vida, Mijatović Avguštin, Ramovš Vera, Žveglič Marija

JANEZ KRMELJ | župnija Škofja Loka-Suha | posamezniki: Bolta Marko, Kolander Tadeja, Krmelj Pavle, Madjar Marjeta, N.N., Pirc Dragica, Ravnikar Marija, Sušnik Janez, Sušnik Kolbezen Barbara, Vrabec Marko, Vrabec Mirijam, Zgubič Evgen

MATEVŽ STRAJNAR | posameznika: Bevc Helena, Nared Matija

S. ANDREJA GODNIČ | posamezniki: Gorenc Ljudmila, Kožuh Simon, Merljak Nada, Mežnar Miha, Pirc Dragica, Štuhec msgr. dr. Ivan

DANILO LISJAK | Albreht Ivan | Baša Marko | Bonuti Hajdinjak Kamila |

Kette Lucija | Krevelj Branko | Molitvena Skupina Koper Sv. Marko | Sušnik Janez

TOMAŽ MAVRIČ | Malalan Nika

S. ZVONKA MIKEC | Murn

MISIJO NARKE MATERE TEREZIJE | Kranjc Rafael

JANEZ MESEC | župnija Škofja Loka-Suha | posamezniki: Mijatović Avguštin, Nared Matija, Rigler Anica, Šimnic Apolonija

PEDRO OPEKA | župnija Deskle |

posamezniki: Avsenik Janez, Bohak Ivan, Demšar Emilija, Eichenauer Ana, Gartner Borut, Gladek Maja, Gomboc Vladimir, Habjanič Jožica, Hočevar Janko, Jeromel Peter, Ješovnik Simona, Kham Alenka, Kmet Saša, Kokovnik Florjan, Kolenc Marija, Kordiš Rozalija, Leskovec Tomaž, Martinčič Angela, Mežnar Klavdija, Osterman Irena, Podkubovšek Marija, Remše

Matija, Rus Valerija, Slovenska Karitas, Slovenska Zamejska Skavtska Organizacija, | Sodja Slavka, Šef Manja in Tone, Šegula Zdenka, Ulčar Gregor, Vidrih Majda, Zgonc Marija

P. STANKO ROZMAN | Ravnikar Marija

P. MARTIN KMETEC | Resman Silva

S. MARJETA ZANJKOVIČ | posamezniki: Muller Marija, Skandali Dragan, Zadravec Roman

S. BOGDANA KAVČIČ | posameznika: Albreht Ivan, Kodelja Ambrož

P. LOJZE PODGRAJŠEK | Povh Jože

S. FANI ŽNIDARŠIČ | posamezniki: Muller Marija, Sajevec Marija, Janez Sever, Muller Marija

S. ANA SLIVKA | posameznika: Gerdej Dominik, Žveglič Marija

S. BARBARA PETERLIN | posameznice: Lajevec Janja, Mežan Olga, Pšeničnik Marjana

S. DORICA SEVER | posameznica: Babič Angela, Dolinar Sabina

STANE KERIN | posamezniki: Kern Jože, Nared Matija, Pavlakovič Jože

S. URŠA MARINČIČ | posamezniki: Jeromen Peressutti Ana, Juren Karmen, Kržišnik Eva, Sušnik Kolbezen Barbara, Šilc Herga Vojka, Šilc Marinčič Andreja, Vrabec Mirijam

MISIJO NA CRIPAM - ANTUN SABLJAK | posameznice: Kos Tjaša, Muller Horvatič Ingrid

POLONA DOMINIK | posameznice: Jeromen Kavčič Marija, Sitar Antonija, Žebaljec Mojca

KATJA RAVNIKAR | posamezniki: Ambrož Mihelčič Majda, Ciraj dr. Marta, Ferk Klavdija, Katoliška Mladina, Koritnik Mira, Ravnikar Romana

Priporočeni dar za tisk Misijonskih obzorij za leto 2020 je 9€.

jubilanti – čestitamo

70 letnica življenja
S. Marjeta Zanjekovič, salezijanka, rojena 1. oktobra 1950 v Razkrižju. V misijone je odšla 14. oktobra leta 1984. Deluje na Madagaskarju.

35 let v misijonih
Anton Kerin, lazarist, rojen 9. novembra 1958 v Krškem. V misijone na Madagaskar je odšel 11. septembra leta 1985.

20 let v misijonih
S. Fani Žnidaršič, uršulinka, rojena 21. junija 1959 v Ljubljani. V misijone je odšla 5. septembra leta 2000. Deluje v Bocvani.

Misijonarjevo voščilo novomašnikom

Dragi novomašniki, dragi sobratje!

Čestitam. Poklicani ste, da rušite in gradite, da tepete in božate, da dajete upanje in luč. Jokajte, smejte se, bodite usmiljeni do te mere, da boste pozabili nase. Bodite večni zaljubljeni v Jezusa – ljubite strastno. Bodite božji norčki, a ne pozabite, da je svet lep, da je Bog ljubezen in to naj čutijo vsi ljudje. Korajžno na pot – v našem poklicu obup ne obstaja, ampak večna radost, saj smo Jezusovi. Amen.

Tone Kerin CM, Madagaskar

